

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.524/2025/14.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke
Dr. Horváth Péter, előadó bíró
Dr. Bartkó Levente, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2026. március 3.

Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság, 18.B.214/2023/45., ítélet,
tárgyalás, 2024. február 19.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 1.Bf.158/2024/9., ítélet,
nyilvános ülés, 2024. szeptember 24.

Az indítvány előterjesztője: az I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A rablás büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati

indítványt elbírálva a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.214/2023/45. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.158/2024/9. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2024. február 19. napján kihirdetett 18.B.214/2023/45. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntettségében mint felbujtót [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]. Ezért őt 1 év 10 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre és 250 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 250.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén annak fokozata börtön és a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az általa előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába – annak végrehajtása esetére – beszámította. Rendelkezett a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Ügyészi fellebbezés alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. szeptember 24. napján jogerős 1.Bf.158/2024/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. Az I. rendű terhelt cselekményét felbujtóként elkövetett rablás büntettségének [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont] minősítette, a szabadságvesztés büntetés tartamát 4 évre súlyosította és mellékbüntetésül 4 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától, egyben mellőzte a börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztését azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása során a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb 3 hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a bűnügyi költségről szóló rendelkezés pontosítása mellett az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] Az eljáró bíróság által megállapított, és a felülvizsgálati eljárásban az I. rendű terhelt vonatkozásában irányadó tényállás lényege a következő:

Az I. rendű terhelt nehéz anyagi helyzete miatt elhatározta, hogy pénzt fog szerezni. A III. rendű terhelttől megtudta, hogy a néhai sértettnek termőföldje eladásából a lakásán – tudomása szerint kb. 10-11 millió forint összegű – készpénze van, ezért megállapodtak abban, hogy a sértettől az I. rendű terhelt eltulajdonítja a pénzt, amiből a III. rendű terhelt részesedést kap.

A néhai sértett a pénzét az otthonában, elkülönített borítékokban, a lakás különböző helyein tartotta.

Az I. rendű terhelt megkereste a IV. rendű terheltet, hogy ismer-e valakit, aki a sértett lakásába bemenve eltulajdonítaná a pénzt. A IV. rendű terhelt evégett bemutatta a börtönviselt II. rendű terheltet az I. rendű terheltnek.

2022. május 18. napján az I. rendű és a III. rendű terhelt elment a sértett lakóházához, hogy a III. rendű terhelt megmutassa, hogy hol van a sértett lakóhelye.

Az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt eltervezte, hogy amikor a sértett elmegy az italboltba, a II. rendű terhelt bemegy a házba és eltulajdonítja a pénzt, mindeközben az I. rendű és a IV. rendű terhelt az autóban várakozik. Ennek megfelelően – az I. rendű terhelt által kibérelt személygépkocsival – 2022. május 22. napjára virradó éjjel megjelentek a néhai sértett lakóházánál, azonban nem sikerült a tervet véghez vinni, mivel a sértett otthon volt és nem hagyta el lakóingatlanát, ezért néhány óra várakozás után a terheltek elhagyták a helyszínt.

Ezt követően – miközben egy másik településre tartottak – arról beszélgettek, hogy hogyan kellene a bűncselekményt elkövetni. Ekkor az I. rendű terhelt kijelentette, hogy „kajakra kell megcsinálni úgy, hogy otthon van az ember”.

Másnap, azaz 2022. május 23. napján az I. rendű és a II. rendű terhelt – anélkül, hogy másik két terhelt erről tudott volna – elhatározta, hogy visszamennek a sértett lakóházához és elhozzák a pénzt. A bérelt autóval az éjszakai órákban ismét megjelentek a néhai sértett ingatlanánál és a közeli utcában leparkolva arra vártak, hogy a sértett elhagyja a lakását.

2022. május 24. napján hajnali 4 óra körüli időben, miután az I. rendű terhelt – tudva, hogy a sértett otthon van, így tisztában volt azzal, hogy a II. rendű terhelt részéről sor kerülhet erőszak vagy fenyegetés igénybevitelére a pénz megszerzése érdekében – közölte a II. rendű terhelttel, „nincsen ideje addig várni, míg az ember elmegy otthonról, mert munkamegbeszélésre kell mennie”, illetve, hogy „nem fog ide járni százszor”. A II. rendű terhelt tudva, hogy a sértett még az ingatlanban van, az oldaltáskájában egy gázriasztó fegyverrel a sértett ingatlanába behatolt. Az I. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy a II. rendű terhelt fegyvert vitt magával a bűncselekmény elkövetéséhez.

A II. rendű terhelt a kulcsra zárt bejárati ajtó melletti ablakot – a szúnyoghálót kivágva – befeszítette, majd az ablakon keresztül bejutott a házba.

A II. rendű terhelt a sértett hálósobájának ajtaját kinyitotta, az időközben felébredő sértettre fogta a gázriasztó fegyvert és követelte, hogy a pénzt adja át, amelyet a telek vételáráért kapott.

A gázriasztó pisztolyt a néhai sértett halántékához szorította úgy, hogy ezzel sérülést okozott neki.

A sértett a szekrényből kivett egy borítékot, amiben 1.000.000 forint készpénz volt, és átadta a II. rendű terheltnek, aki – a sértett fejéhez tartva a gázriasztó fegyvert – felszólította, hogy feküdjön hasra és ne szóljon senkinek, ne merje őt követni, majd kisietett a lakóházból. Visszament a gépkocsiban várakozó I. rendű terheltéhez, és együtt, a bérelt autóval elhagyták a települést egy másik település irányába.

A II. rendű terhelt azt mondta az I. rendű terheltnek, hogy nem sikerült elhozni pénzt, társának a megszerzett 1.000.000 forintból semmit nem adott.

A II. rendű terhelt a szúnyogháló kivágásával és az ablak befeszítésével 15.000 forint rongálási kárt okozott.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a b) pont ba) alpontjára alapítottnak.

[5] Indokai szerint a másodfokú bíróság által a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelése révén megállapított tényállás megalapozatlan, ezáltal a cselekmény minősítése törvénysértő. Az I. rendű terhelt felelősségét legfeljebb felbujtóként elkövetett lopás büntetében lehet megállapítani [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont], mivel tudata az erőszakos elkövetési módra nem terjedt ki.

[6] Az eljárási szabályok körében kifogásolta, hogy a másodfokon eljáró bíróság a Nyíregyházi Járásbíróság által megállapított tényállását megalapozottnak tartotta, ennek ellenére azt kiegészítette anélkül, hogy tárgyalást tartott volna.

[7] Hivatkozott ezzel összefüggésben arra is, hogy a törvényszék a nyilvános ülésen annak ellenére nem biztosított fellebbezési jogot a másodfokú ítélet ellen (és utasította el az I. rendű terhelt fellebbezését mint törvényben kizártnak), hogy az az elsőfokú bíróságtól eltérő, más bűncselekményben mondta ki bűnösnek az I. rendű terheltet. Álláspontja szerint ugyanis a Nyíregyházi Törvényszék „technikailag” felmentette az I. rendű terheltet a rablás büntette alól, ekként – az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése okán – helye van az ügyben harmadfokú eljárásnak.

[8] A fentiek alapján elsődlegesen a másodfokú bíróság határozatának – a Nyíregyházi Járásbíróság ítéletében foglaltakkal egyező módon történő – megváltoztatását és annak megfelelő büntetés kiszabását, másodlagosan a támadott ítéletek hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.667/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[10] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány valójában az irányadó tényállást támadja, ami csakúgy, mint a bűnösségnek az eljáró bíróságok mérlegelő tevékenységén keresztül történő vitatása, törvényben kizárt.

[11] Kifejtette, hogy az a védői hivatkozás, hogy a másodfokú bíróság bizonyítás felvétele és tárgyalás tartása nélkül, nyilvános ülésen (amin az ügyész és az I. rendű terhelt nem vett részt) lényegesen súlyosabb bűncselekményben mondta ki bűnösnek az I. rendű terheltet, tartalmilag a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati oknak feleltethető meg, ami azonban alaptalan. A tárgyalás tartásának a Be. 600. §-ában írt feltételei nem álltak fenn, a nyilvános ülésre pedig törvényesen került sor.

[12] Utalt arra, hogy mivel az I. rendű terhelt a sértettnek a pénz eltulajdonítása miatti ellenállása leküzdésének lehetőségét az irányadó tényállás alapján számításba vette, így szándék túllépéséről nem lehet szó, ekként felbujtóként felel a tettes rablási cselekményéért.

[13] A másodfokú bíróság az irányadó tényállás alapján törvényesen minősítette a bűncselekményt és – enyhítő szakasz alkalmazásával – törvényes büntetést szabott ki.

[14] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[15] Az ügyészi nyilatkozatra tett észrevételében az I. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta.

III.

[16] Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[18] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív módon tartalmazza a felülvizsgálat alapját képező eljárási szabálysértéseket. Ez alapján felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a) joghatóság hiányában; b) a magánindítvány, a feljelentés, vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányában; c) nem az arra jogosult által emelt vád alapján; d) a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel; e) a súlyosítási tilalom megsértésével; f) a specialitás szabályán alapuló mentességnek, a törvényben meghatározott mentelmi jogon alapuló mentességnek vagy a nemzetközi jogon alapuló mentességnek a megsértésével hozta meg.

[19] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pont 2. fordulata szerint felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja értelmében ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[20] Az iratok alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság nem vétett feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.

[21] A 2024. szeptember 24. napján megtartott nyilvános ülésre az I. rendű terhelt értesítése, védőjének idézése szabályszerű volt, azon az I. rendű terhelt nem jelent meg, az I. rendű terhelt védője jelen volt, míg az ügyészség képviselője bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni (Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.158/2024/9. számú jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés). Ekként nem merült fel olyan törvényi ok, ami miatt a nyilvános ülés megtartása akadályba ütközött volna [Be. 599. § (4) bekezdés], tehát a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt felülvizsgálati ok sem valósult meg.

[22] Az I. rendű terhelt védője kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság az I. rendű terhelt bűnösségét más bűncselekményben állapította meg, mint az elsőfokú bíróság.

[23] A Kúria rögzíti, hogy a vád szerinti cselekmény minősítése eredetileg is a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont szerinti rablás büntette volt, az irányadó tényállás pedig a váddal egyező, a tettazonosság körébe tartozó, miként az elsőfokú ítélet elleni ügyészi fellebbezés is ennek megállapítását célozta, ennek ismeretében volt mind az I. rendű terhelt, mind a védője.

[24] Az I. rendű terhelt védője további eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság annak ellenére, hogy az ítéleti tényállást minden szempontból megalapozottnak találta, vagyis annak részbeni megalapozatlanágát sem állapította meg, nem tért át tárgyalásra, bizonyítást nem vett fel, a tényállást nyilvános ülésen – amelyen nem volt jelen sem az ügyész, sem az I. rendű terhelt – kiegészítette. Álláspontja szerint a másodfokú bíróságnak sem erre, sem az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű terhelt terhére történő megváltoztatására nem volt törvényes lehetősége oly módon, hogy az I. rendű terhelt bűnösségét az elsőfokú bíróság által megállapítotthoz képest „más bűncselekményben” állapította meg.

[25] Megállapítható, hogy a felülbírálat terjedelme a másodfokú eljárásban teljeskörű volt, és nem korlátozott.

[26] A törvényszék valójában részleges megalapozatlansági hibát észlelt, és azt a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint a tényállás kiegészítésével javította.

[27] A másodfokú bíróság számára adott ugyanis a megalapozatlanság vizsgálatának törvényi lehetősége [Be. 592. § (1) bekezdés].

[28] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a bizonyítás főszabálya adja, miszerint a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdése alapján a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje; a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[29] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének – akár közvetett, akár közvetlen bizonyítás útján való – meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése, ami a bizonyíték bizonyító ereje felülmérlegelésének főszabály szerinti tilalmát, a közvetlen bizonyítékvizsgálat, bizonyítékkal szembesülés tiszteletben tartását jelenti.

[30] Ugyanakkor a jelenleg hatályos Be. felmentést ad e kötöttség alól és – a törvényi feltételek teljesülése esetén – megengedi, hogy a másodfokú bíróság

– a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, vagy

– eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon (Be. 593. §).

[31] Ennek elsődleges és általános feltétele, ha a tényállás nem megalapozott, ezért e kérdésben a bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Ha a tényállás részben megalapozatlan, akkor van szó

– kiegészítésről (ami a hiányzó ténymegállapítás pótlása),

– vagy helyesbítésről (ami a meglévő ténymegállapítás módosítása, mellőzése).

[32] A másodfokú bíróság – kissé ellentmondásosan – azt rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, ugyanakkor azt a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján kiegészítette {Nyíregyházi törvényszék 1.Bf.158/2024/9. számú ítélet [14] bekezdés}. Mindez azonban nem teszi kétséggé, hogy ezáltal az elsőfokú határozat részbeni megalapozatlanságát küszöbölte ki, mivel a helyes tényállás az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, és ténybeli következtetés útján megállapítható volt, ezért bizonyítás felvételét, tárgyalás kitűzését nem tartotta indokoltnak [Be. 599. § (2) bekezdés a) pont].

[33] E körben tehát a másodfokú bíróság még relatív eljárási szabályszegést sem vétett, épp ellenkezőleg, a törvényi rendelkezéseknek megfelelően járt el.

[34] Az I. rendű terhelt védőjének további eljárási szabálysértési hivatkozása az volt, hogy a másodfokú bíróság a nyilvános ülésen annak ellenére nem biztosított fellebbezési jogot az ítélete ellen, valamint utasította el – mint törvényben kizártat – az I. rendű terhelt utóbb bejelentett fellebbezését, hogy az elsőfokú bíróságtól eltérő, más bűncselekményben mondta ki bűnösnek őt. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság azzal, hogy az I. rendű terheltet a vádtól eltérően nem rablás büntetében, hanem lopás büntetében mondta ki bűnösnek, „lényegében az I. rendű terheltet az ellene rablás büntette miatt emelt vád alól felmentette”, így a másodfokú bíróság ítéletével az I. rendű terhelt számára megnyílt a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége.

[35] Ez az álláspont téves.

[36] A Be. a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén biztosítja [Be. 615. § (1) bekezdés].

[37] Jelen esetben a másodfokú bíróság által az I. rendű terhelt terhére rótt, fegyveresen elkövetett rablás büntette és az elsőfokú bíróság által terhére rótt lopás büntette tettazonos cselekmények. Az eltérés mindössze annyi, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság I. rendű terhelt tudattartalmát illetően tett ellentmondásos ténymegállapításait – azok kiegészítésével – egyértelművé tette. Megállapította, hogy az I. rendű terhelt akkor, amikor megbízta a II. rendű terheltet azzal, hogy hatoljon be a sértett lakásába és szerezzze meg a sértett pénzét, számolt azzal a lehetőséggel, hogy a II. rendű terhelt a megbízást csak a sértettel szembeni erőszak, vagy erőszakkal való fenyegetés alkalmazásával fogja tudni végrehajtani, mivel tudta, hogy a sértett otthon van, valamint tudatában volt annak, hogy a II. rendű terhelt fegyvert vitt magával.

[38] E kiegészítést figyelembe véve a másodfokú bíróság ugyan súlyosabban minősítette az I. rendű terhelt terhére rótt cselekményt, azonban döntése a Be. 615. § (2) bekezdésben írtakat figyelembe véve nem volt az elsőfokú bíróság által megállapított döntéssel ellentétes, vagyis a tettazonosság miatt a lopás büntetében való bűnösség megállapítása okán a rablás büntette miatt emelt vád alóli felmentésnek nem volt helye.

[39] Ebből következően az ügyben harmadfokú eljárás lefolytatásának a törvényi feltétele nyilvánvalóan hiányzott.

[40] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[41] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[42] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogszabály sérelme nélkül a kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[43] Ehhez képest az indítvány a jogerős ítéletben írt tényállást támadta, amikor azt kifogásolta, hogy a másodfokon eljáró bíróság tényállást kiegészítő megállapításai irratellenesek. Ily módon az I. rendű terhelt védője a bíróságok bizonyítékokat mérlegelő tevékenységének kifogásolásán keresztül eltérő tényállás megállapítását célozta. Erre azonban a felülvizsgálati eljárásban nincs mód.

[44] Az indítványozó álláspontja szerint a másodfokú bíróság által megállapított rablás büntettének minősítése anyagi jogi szabályt sért, az I. rendű terhelt terhére legfeljebb felbujtóként elkövetett lopás büntette állapítható meg.

[45] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[46] A 2025. szeptember 1. napjától hatályos Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja alapján új felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal

megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[47] Az I. rendű terhelt védője a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottnak nyújtotta be a felülvizsgálati indítványát, azonban az indítvány tartalmilag a bűncselekmény jogi minősítését vitatja, és arra alapítja a kérelmét, hogy a helyes minősítés eltérő büntetési tételkeretet vonna maga után.

[48] Ez pedig a Be. 649. § (1) bekezdés c) pont szerinti felülvizsgálati oknak feleltethető meg.

[49] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt terhére felbujtóként elkövetett rablás helyett legfeljebb a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző, a (3) bekezdés a) pontja alapján minősülő felbujtóként elkövetett lopás büntette állapítható meg.

[50] A Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontja szerint rablást követ el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy e végből valaki ellen erőszakot, illetve az élet vagy a testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz. A (3) bekezdés a) pontja szerint a büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást fegyveresen követik el.

[51] A Btk. 370. § (1) bekezdés értelmében, aki idegen dolgot másától azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el. A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a lopást nagyobb értékre követik el.

[52] Az I. rendű terhelt védője vitatta, hogy az I. rendű terhelt tudata az erőszakos elkövetési módra kiterjedt, így cselekvősege a rabláshoz nem kapcsolódhat.

[53] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ügynevezett alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége, és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[54] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.

[55] A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

[56] Jelen ügyben pedig ez a helyzet.

[57] Az irányadó tényállás ugyanis egyértelműen rögzíti, hogy

- az I. rendű terhelt nehéz anyagi helyzete miatt elhatározta, hogy pénzt fog szerezni;
- tudomást szerzett arról, hogy a sértett nagyobb összegű készpénzt tart otthonában;
- a III. rendű terhelttel együtt elhatározták, hogy a sértett pénzét megszerzik, a III. rendű terhelt az I. rendű terheltnak a sértett lakóházát meg is mutatta;
- a terv az volt, hogy amikor a sértett elmegy otthonról, a II. rendű terhelt bemegy a házba, és eltulajdonítja a pénzt, miközben az I. rendű és a IV. rendű terhelt az autóban várakozik;
- az I. rendű terhelt a terv kivitelezése érdekében személygépkocsit bérelt, hogy azzal menjenek a bűncselekmény helyszínére;

- első próbálkozáskor nem sikerült a tervet végrehajtani, mivel a sértett otthon volt, nem hagyta el a lakóingatlanát, ezért néhány óra várakozás után a terheltek elhagyták a helyszínt, közben arról beszélgettek, hogy hogyan kellene a bűncselekményt elkövetni. Ekkor az I. rendű terhelt kijelentette, hogy „kajakra kell megcsinálni úgy, hogy otthon van az ember”;
- másnap az I. rendű és a II. rendű terhelt a sértett lakóházához ment, az I. rendű terhelt tudta azt, hogy a sértett az otthonában tartózkodik;
- közölte a II. rendű terhelttel, hogy „nincsen ideje addig várni, míg az ember elmegy otthonról, mert munkamegbeszélésre kell mennie”, illetve, hogy „nem fog ide járni százszor”;
- tisztában volt azzal, hogy a II. rendű terheltnél egy gázriasztó fegyver van, és azt a II. rendű terhelt magával vitte a behatoláskor.

[58] A tényállásban leírtak alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a jogtalan eltulajdonítás érdekében esetlegesen alkalmazandó erőszak vagy fenyegetés lehetősége az I. rendű terhelt tudatában felmerült.

[59] Az indítványozó által hivatkozott túllépés éppen amiatt nem kerülhet szóba, hogy az I. rendű terhelt tudatában volt annak, hogy az ingatlanba a II. rendű terhelt az oldaltáskájában lévő gázriasztó fegyverrel ment be, így az I. rendű terhelt a sértett ellenállásának esetlegesen felmerülő leküzdését számításba vette. Ekként az I. rendű terhelt cselekményének felbujtóként történő jogi minősítése a II. rendű terhelt cselekményéhez igazodó, a vagyon elleni cselekmény lopásként történő értékelése az irányadó tényállás alapján szóba sem kerülhet.

[60] A másodfokon eljáró törvényszék részletesen rögzítette, hogy miért a rablás állapítható meg a lopással ellentétben, foglalkozott az elkövetési mód előre látható vagylagossága iránti közöny biztosította szabad végrehajtási mandátummal, az ez okból meg nem állapítható túllépéssel, a végrehajtás során használt eszközzel, valamint a bejutás során alkalmazott erőszakkal {Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.158/2024/9. számú ítélet [29]-[36] bekezdés}.

[61] A kifejtett jogi érvekkel a Kúria maradéktalanul egyetértett.

[62] Nem sértett tehát törvényt a másodfokú bíróság, amikor az I. rendű terhelt cselekményét felbujtóként elkövetett rablás büntetnének [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés a) pont], minősítette, és ehhez képest törvényes a kiszabott büntetés is.

[63] Ekként a Kúria az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

[64] *A döntés elvi tartalma*

Az elkövetési mód előre látható vagylagossága iránti közöny szabad mandátumot ad a végrehajtóként cselekvő számára, ami adott esetben az elkövetésben felbujtással közreműködő felelősségét a végrehajtó cselekvőségéhez rendeli, ha a felbujtó a közreműködésének – noha tehetné – maga nem állít korlátot.

IV.

[65] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[66] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2026. március 3.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ